

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius,
tel. 8 706 62 008, faks. 8 706 62 000, el.p. aaa@aaa.am.lt, http://gamta.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

UAB „GJ Magma“,
Vaiveučio g. 18, 08402 Vilnius

2016-03-01
į 2016-01-29

Nr. (28.5)-A4-1955
Nr. 035

Kopija
Adresatams pagal sąrašą

PATAISYTA ATRANKOS IŠVADA DĖL ZARASŲ RAJONO IMBRADO DURPIŲ TELKINIO NAUJO PLOTO NAUDOJIMO POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

1. Informaciją atrankai pateikė – UAB „GJ Magma“, Vaiveučio g. 18, LT- 08402 Vilnius, tel. (8 5) 2318178, faks. (8 5) 2784455, el. p.: gjmagma@gmail.com.

2. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas – UAB „Turto plėtra“, Krėvės pr. 116, LT-50313 Kaunas, tel./faks. (8 37) 304488.

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas – Imbrado durpių telkinio naujo ploto naudojimas.

Atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo atliekama vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 2 priedo 2.1 punktu: *Durpių gavyba (kai gavybos plotas – mažiau kaip 150 ha, bet daugiau kaip 0,5 ha).*

4. Numatoma planuojamos ūkinės veiklos vieta – planuojamas naudoti Imbrado durpių telkinio naujas plotas yra Zarasų rajono šiaurinėje dalyje, Imbrado seniūnijoje, Rutuliškių, Žagarių, Gojaus, Breidakiškių, Imbrado ir Smėlių kaimuose.

5. Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas – Atlikus naują telkinio pietinės dalies detalią geologinę žvalgybą, Lietuvos geologijos tarnybos direktoriaus 2014 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. 1 – 30 patvirtinta 3446 tūkst. m³ durpių išteklių, 143,86 ha plote. Durpių išteklių apskaičiuoti dvejuose blokuose. Geros skaidos žemapelkinės durpės I bloke išplitusios 93,72 ha plote, kur pramoninio klodo išteklių sudaro 2322 tūkst. m³. II bloke geros skaidos durpės išplitusios 50,14 ha plote, kur pramoninio klodo išteklių sudaro 1124 tūkst. m³. Iš viso išteklių gavybą planuojama vykdyti 104,15 ha plote (sudarytame iš trijų plotų – 90,27 ha, 11,04 ha, 2,84 ha), iš planuojamo naudoti ploto išjungiant III grupės vandens apsauginius miškus. Imbrado durpyno naujame plote aptiktas vien tiksliai žemapelkinio tipo sluoksnis.

Durpes kasti numatoma ekskavaciniu būdu tiesiai iš naudingosios iškasenos klodo. Pasirinktas durpių gavybos būdas yra efektyvus, nes bus galima išgauti daugiau durpių išteklių paliekant mažiau nuostolių klode, lyginant su trupininiu gavybos būdu. Planuojamas metinės gavybos apimtys sudarys apie 30 tūkst. m³ durpių išteklių. Technogeninei apkrovai sumažinti bus naudojami našūs šiuolaikiniai mechanizmai. Durpės iš klodo bus kasamos ilgastreiliais ekskavatoriais CAT 320BL (95/128 kW/AG, kaušo talpa 1,2 m³) ir CAT 322BL (114/153 kW/AG, kaušo talpa 1,25 m³). Žaliavos pervežimui iki gamyklos bus naudojamas didelės keliamosios galios, visais ratais varomas, manevringas karjerinis sunkvežimis CAT D400E (302/405 kW/AG, keliamoji galia 36 t, iki 30 m³). Durpių klodo paviršiaus paruošimui gavybai (kelmų išrovimui, velėnos nuėmimui ir kitiems papildomiems darbams), taip pat durpių sustūmimui bei paskleidimui bus naudojamas buldozeris CAT D6 (104/140 kW/AG). Durpės, jų mišiniai ir kita produkcija iš gamyklos bus išvežama didelės keliamosios galios sunkvežimiais, pritaikytais judėti plentu ilgais atstumais. Durpės bus kasamos ilgastreiliu ekskavatoriumi tiesiai iš klodo ir pilamos greta kasavietės, o po to buldozeriu paskleidžiamos peršalimui. Durpių

gavyba vyks šiltuoju metų laiku (apie 173 darbo pamainas). Likusį metų laiką durpės bus paliekamos peršalimui. Durpes planuojama naudoti mišinių su sapropeliu gamybai. Planuojamoms metinėms gavybos apimtims įvykdyti reikės, kad karjere dirbtų 2 ekskavatoriai, 1 buldozeris ir žaliavą iki gamyklos pervežtų 1 sunkvežimis. Visa žaliava papildomam apdorojimui vidaus keliais bus vežama į telkinio viduje pradėtą statyti gamybinę bazę. Iš gamyklos produkcija bus išvežama aplenkiant Imbrado kaimą. Sunkvežimiai pradžioje judės per 4 km atkarpą vietiniais žvyrkeliais. Vietiniai išvežimo žvyrkeliai bus sustiprinti ir pritaikyti sunkiasvorės technikos judėjimui.

Prie pat durpyno nėra nei vienos gyvenamosios sodybos. Artimiausia Imbrado kaimo gyvenama sodyba nuo durpių telkinio ribos bus nutolusi per 70 m į rytus. Likusios Imbrado kaimo sodybos nutolusios kiek didesniais atstumais.

Kasant durpes atliekų nelieta, retai pasitaikysiantys kelmai bus realizuojami kaip kuras. Kelių darbininkų ar dėl naudojamos technikos atsiradusios atliekos bus kaupiamos konteineriuose gamybinėje bazėje ir perduodamos Zarasų rajono atliekų tvarkymu užsiimančioms įmonėms. Pavojingos ir radioaktyvios medžiagos durpių gavybos procese nebus naudojamos.

Durpių gavybos procese pramoninių nuotekų nesusidaro. Gamybinėje bazėje darbuotojams bus įrengtas tualetas. Planuojama veikla niekaip neįtakos tiesiogiai vandens užterštumo. Jokie teršalai nebus išleidžiami į paviršinius vandens telkinius.

Visi Imbrado durpių telkinyje dirbsiantys taršos šaltiniai bus mobilūs. Jiems dirbant karjere pagrindiniai veiksniai, galintys sukelti neigiamą poveikį visuomenės sveikatai ir aplinkai, yra triukšmas bei į orą iš vidaus degimo variklių išmetami teršalai. Kitokio poveikio (vibracija, šviesa, šiluma, elektromagnetinė spinduliuotė ir pan.) durpių gavybos procesas aplinkai neturi. Iš informacijoje atrankai pateiktų skaičiavimų rezultatų matyti, kad maksimalus triukšmo lygis vykdant durpių gavybą bus per 5 dB(A) mažesnis nei leistinas higienos normoje HN 33:2011 „Akustinis triukšmas. Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ gyvenamojoje aplinkoje dienos metu. Pastarasis triukšmo lygis vis mažės judant gavybos frontui ir mechanizmams tostant nuo gyvenamosios aplinkos. Dirbant karjerinei technikai susidarys oro tarša, kylanti iš vidaus degimo variklių, deginant kurą. Visi mechanizmai per metus sudegins apie 25,9 t dyzelinio kuro. Sudeginus tokį šio kuro kiekį į aplinką per metus pateks 6,38 t teršalų: 4,06 t anglies monoksido, 1,41 t angliavandenilių, 0,71 t azoto junginių, 0,03 t sieros dioksido ir 0,17 t kietųjų dalelių.

Gaisro tikimybė šiame durpyne bus labai minimali. Durpės nebus kasamos tradiciniu trupininiu būdu sausinant klodą. Kasamos durpės bus natūralios drėgmės. Bus tik sutvarkyti esami melioracijos grioviai, drenuojantys greta paviršiaus esantį vandenį. Įprastinės priešgaisrinės saugos priemonės, kurios būtinos kasant sausinamus durpynus čia nereikalingos. Durpynas bus eksploatuojamas laikantis bendrųjų priešgaisrinės saugos reikalavimų.

Telkinio teritorijoje nėra žinoma jokių istorinių, kultūrinių arba archeologinių vertybių. Artimiausia saugoma kultūros vertybė yra Golubiškių, Ažuraisčių piliakalnis su gyvenvietė (unikalus objekto kodas kultūros vertybių registre – 24102), nutolęs 485 m į vakarus nuo planuojamo naudoti ploto. Planuojamas naudoti plotas patenka į šio piliakalnio vizualinės apsaugos zonos pozonį, tačiau nuo paties piliakalnio planuojamas karjeras nebus matomas, nes jį užstos dar šiek tiek didesnė kalva esanti į rytus, kuri šiaurinėje dalyje apaugusi medžiais ir tęsiasi iš pietų į šiaurę.

Didelė vertinamo ploto I bloko dalis patenka į Europos bendrijos svarbos natūralią buveinę – pelkėti lapuočių miškai (kodas 9080), o šiaurės rytinis pakraštys į pelkinių miškų buveinę (kodas 91D0). Tai įprastos buveinės klimato zonoje, kur yra drėgmės perteklius. Šios buveinės atitinkančios Natura 2000 buveinėms keliamus reikalavimus neturi jokie specialaus apsaugos statuso ir nėra užregistruotos kaip „Natura 2000“ saugomos teritorijos. Pabaigus durpių išteklių gavybą susiformuos 2 – 3 m gylio vandens baseinas, kuriame susidarys sąlygos

vandens augalams ir gyvūnams veistis, nes vandens baseinas palaiapsniui užžels augalija. Gamtosauginiu požiūriu susikurs vertingas biotopas vandens ir pelkių gyvūnijai.

Pateiktoje informacijoje atrankai išnagrinėta planuojamos ūkinės veiklos sąveika su kita vykdoma ūkine veikla. Šiaurinė ir pietinė telkinio dalys hidrologiškai nėra susijusios, jas jungia tik kelio pralaida. Šiaurinę durpių telkinio dalį nuo pietinės skiria krašto kelias, kurio vietoje durpių telkinys perkastas ir pilnai melioruotas bent po keliasdešimt metrų į abi puses nuo ašinės linijos. Kasybos technologija vertinamame plote taip pat bus skirtinga nei šiaurinėje telkinio dalyje, pats durpių klodas nebus sausinamas. Šiaurinėje ir pietinėje telkinio dalyse planuojama vykdyti išteklių gavyba neturės jokio suminio poveikio. Abiejuose planuojamuose atidaryti karjeruose planuojami skirtingi gavybos būdai. Suminės technogeninės apkrovos taip pat nebus, nes planuojamus atidaryti karjerus skiria per 160 m atstumas, o juose dirbs nedidelis mobilus mechanizmų kiekis. Daug didesnė oro tarša ir triukšmas ir toliau sklis nuo krašto kelio.

Pagal planuojamą naudoti durpių gavybos technologiją, durpynas galės egzistuoti apytikriai apie 80 metų. Tikslus durpyno kasybos laikas bus nustatomas naudojimo plane įvertintinus visus galimus kasybos nuostolius. Pabaigus išteklių gavybą, durpynas bus rektivuojamas renatūralizacijos būdu, atstatant pelkinį režimą.

5¹. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas – Artimiausios užregistruotos „Natura 2000“ saugomos teritorijos, svarbios gamtinių buveinių apsaugai, yra Vyko ežero apyežerės (Sartų regioniniame parke). Artimiausia „Natura 2000“ teritorija svarbi paukščių apsaugai yra Sartų regioninis parkas nutolęs 8,7 km į vakarus. Esant tokiems dideliems atstumams planuojama ūkinė veikla neturės jokio poveikio šioms teritorijoms, todėl veiklos poveikio reikšmingumo „Natura 2000“ teritorijoms nustatymas netikslingas.

6. Pastabos, pasiūlymai

6.1. Poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjo pateikta Informacija atrankai dėl poveikio aplinkai vertinimo skelbiama (ne trumpiau kaip 20 darbo dienų nuo atrankos išvados priėmimo dienos) Aplinkos apsaugos agentūros tinklapyje adresu: www.gamta.lt.

6.2. Apie priimtą atrankos išvadą užsakovas ar PAV dokumentų rengėjas, gavęs atrankos išvadą, per 10 darbo dienų turi pranešti visuomenei, paskelbdamas visuomenei informaciją vadovaudamasis Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370 „Dėl visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Tvarkos aprašas), nustatyta tvarka. Teikiant informaciją visuomenei apie atrankos išvadą dėl poveikio aplinkai vertinimo nurodyti, kad išsamiau susipažinti su informacija apie planuojamą ūkinę veiklą galima Aplinkos apsaugos agentūros Poveikio aplinkai vertinimo departamento Panevėžio ir Utenos skyriuje, Metalo g. 11, Utena, 207 k., tel. (8 389) 69369.

6.3. Užsakovas turi raštu informuoti atsakingą instituciją (Aplinkos apsaugos agentūrą) apie pranešimo paskelbimą minėtame Tvarkos apraše nurodytose visuomenės informavimo priemonėse, kartu pridėdamas laikraščiu, kuriuose skelbtas pranešimas, kopijas ir pranešimo, skelbto savivaldybės ir seniūnijos, kurių teritorijas apima planuojama ūkinė veikla, su savivaldybės ir seniūnijos informacine žyma apie gavimo faktą ir data.

6.4. Žemės gelmių naudojimą planas turi būti rengiamas vadovaujantis Žemės gelmių naudojimo planų rengimo taisyklėmis, patvirtintomis aplinkos ministro 2014 m. vasario 17 d. įsakymu Nr. D1-145.

6.5. Miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis turės būti kompensuojamas pinigine forma arba atsodinant tokį patį miško plotą, vadovaujantis Miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis ir kompensavimo už miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. rugsėjo 28 d. nutarimu Nr. 1131.

6.6. Vykdomos veiklos metu paaiškėjus, kad daromas didesnis poveikis aplinkai už informacijoje atrankai pateiktus arba teisės aktuose nustatytus rodiklius, veiklos vykdytojas privalės nedelsiant taikyti papildomas poveikį aplinkai mažinančias priemones.

6.7. Veiklos vykdytojas bet koku atveju privalės laikytis visų aktualių veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų ir atitinkamai keisti veiklos rodiklius, keičiantis teisiniam reglamentavimui.

7. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant išvadą

7.1. Planuojamos ūkinės veiklos vieta nepatenka į Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritoriją ar artimą jai aplinką.

7.2. Planuojama ūkinė veikla neprieštarauja Zarasų rajono teritorijos bendrojo plano sprendiniams.

7.3. Eksploatuojant telkinį atliekų nesudarys, vanduo nebus naudojamas, aplinkos oras bus teršiamas tik iš telkinyje dirbančių mechanizmų.

7.4. Triukšmo lygis vykdant durpių gavybą neviršys leistinų higienos normoje HN 33:2011 „Akustinis triukšmas. Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ ribinių verčių. Planuojamą naudoti plotą nuo Imbrado kaimo artimiausių sodybų skirs miško juosta, kuri tarnaus kaip barjeras. Palei išvežimo žvyrkelio ruožą nėra nei vienos gyvenamos sodybos. Vykdoma ūkinė veikla žymesnio poveikio visuomenės sveikatai neturės.

7.5. Iškasus naudingąjį sluoksnį, susidarys sąlygos patvenkti šiuo metu melioruotą teritoriją, suformuoti seklų vandens baseiną su šlapiomis, pelkėtomis pakrantėmis. Durpynas bus rekultivuojamas renatūralizacijos būdu, atstatant pelkinį režimą, susidarys vertingas biotopas vandens ir pelkių gyvūnijai. Tai leis per ilgą laiką atsikurti pelkinei ekosistemai.

7.6. Pagal informacijoje atrankai pateiktą informaciją, planuojama durpių gavyba šiaurinėje ir pietinėje telkinio dalyje bus mažai susietos, suminis poveikis nenumatomas.

8. Priimta atrankos išvada – atsižvelgiant į išdėstytus motyvus ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 6 dalimi, pagal atrankai pateiktą informaciją planuojamai ūkinei veiklai – Imbrado durpių telkinio naujo ploto naudojimui – poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

Ši atrankos išvada dėl poveikio aplinkai vertinimo galioja 3 metus nuo atrankos išvados viešo paskelbimo dienos. Šis sprendimas gali būti persvarstomas Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nustatyta tvarka - suinteresuota visuomenė per 20 darbo dienų nuo atrankos išvados paskelbimo dienos turi teisę teikti atsakingai institucijai pasiūlymus persvarstyti atrankos išvadą, kiti poveikio aplinkai vertinimo proceso dalyviai: planuojamos ūkinės veiklos užsakovas, rengėjas bei planuojamos ūkinės veiklos subjektai per 10 darbo dienų nuo atrankos išvados gavimo dienos turi teisę pateikti atsakingai institucijai motyvuotą prašymą persvarstyti atrankos išvadą arba skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius) per vieną mėnesį nuo jo gavimo dienos Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Direktoriaus pavaduotojas

Rimantas Šerkšnas

Vilija Margelytė, tel. (8 389) 69369, el.p. vilija.margelyte@aaa.am.lt

**APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS 2016-02-01 RAŠTO NR. (28.5)-A4- 1955
ADRESATŲ SĄRAŠAS**

Zarasų rajono savivaldybės administracijai

Sėlių a. 22, 32110 Zarasai
tel. (8 385) 37155, faks. (8 385) 37172
el. p. info@zarasai.lt

Utenos apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos

Zarasų priešgaisrei gelbėjimo tarnybai

K. Donelaičio g. 1, 32128 Zarasai
tel./ faks. (8 385) 37126,
el. p. zarasai.pgt@vpgt.lt

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos

Utenos teritoriniam padaliniui

Utenio g. 5, 28248 Utena
tel./faks. (8 389) 59748
El.p. utena@heritage.lt

Utenos visuomenės sveikatos centrui

S. Dariaus ir S. Girėno g. 12, 28240 Utena
tel./faks. (8 389) 61941
el. p. info@utenosvsc.sam.lt

Žiniai:

Aplinkos ministerijos Utenos regiono aplinkos apsaugos departamentui

el. p. utena@urd.am.lt